

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ
КАМІТЭТАЎ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОўНАГА ЧЫРВОНАГА СЦІГА
ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕЊІНА

ЧАЦВЕР

1989

13

КРАСАВІКА

№ 13(1606)

ЯК ПРАЙСЦІ ДА ХРАМА

ПРАЧЫТАЎ раздзел праекта Тэзісаў Праграмы Мінскага гаркома КПБ і гарвыканкома «Культура і адукацыя». Ведаеце, я не супраць таго, каб пабудавалі ў Мінску Рэспубліканскі Палац культуры, новы будынак Дзяржаўнай бібліятэкі БССР імя У. І. Леніна, адкрыць шэраг музеяў, стварыць (толькі не зразумела як) сістэму непарыўнай адукацыі і г. д. Намечаны грандыёзныя пераўтварэнні ў галіне культуры і адукацыі. Але зразумейце і мяне: пра тое, што флагман беларускай навукі туліцца ў састарэлых, цесных будынках, чамусьці забыліся. Хіба ж можна дасягнуць росквіту беларускай культуры, не звяртаючы ўвагі на яе буйнейшы цэнтр? Таму прапаную:

1. У Праграму ўнесці дапаўненні, якія датычаць канкрэтна ўніверсітэта. Інакш новыя будынкі так практычна і застануцца эскізамі яшчэ на неабмежаваны тэрмін.

2. У бліжэйшыя гады вырашыць «жыллёвае пытанне» студэнтаў, пабудавашы неабходную колькасць інтэрнатаў, а таксама перадаць маладзёжным арганізацыям і МЖК пустыя дамы, падвалы.

3. Гарантаваць маладым спецыялістам, размеркаваным у навучальныя ўстановы або НДІ Мінска, права на прапіску.

4. Прапанаваць гаркому ЛКСМБ распрацаваць маладзёжную праграму і зацвердзіць яе на сесіі гарсавета.

Толькі шляхам вырашэння «лакальных» планаў можна ажыццяўляць вялікія ідэі. У адваротным выпадку застаюцца жывымі адны мары. Храм нацыянальнай навукі і культуры ўзвядзём, а шляху, які пракладаецца да яго менавіта ў навучальных установах і НДІ, так і не адкрыем.

С. БАЛАШЭНКА, намеснік сакратара камітэта камсамола ўніверсітэта.

ПОЗІРК 3-ПАД БРЫВА

ЗНАЙДЗІ

НЕВЯДОМА ШТО

Як пісаць пра справядчна-навыбарную канферэнцыю ўніверсітэцкай арганізацыі Таварыства па ахове прыроды, якая адбылася на геафаку 6 красавіка? Можна, канешне, расказаць пра таго, хто зрабіў даклад, хто выступіў пасля і што яны казалі... Толькі штосьці няма ў мяне энтузіязму «растэкацца мыслію по дрэву», таму што не заўважыў, каб з вялікай зацікаўленасцю працавалі ўдзельнікі канферэнцыі.

Нешматлікія прысутныя паціху «змываліся». Прызнаюся, і я не дачакаўся, калі ўсё скончыцца. Магчыма, гэта не самае галоўнае. Што ж тады? Справаздача? Дакладчык паспеў паведаміць, хто і колькі разоў выступаў з лекцыямі па ахове прыроды, а хто найбольш актыўна прымаў удзел у рабоце па абароне прыродных скарбаў. Гэта пра геаграфічны факультэт. Наўжо таварыствы астатніх факультэтаў ад справы ў баку?

Нахай мяне прабачаць, але я так і не зразумеў, што непасрэдна складае работу Таварыства па ахове прыроды, акрамя папярковых лек-

цый, навуковай работы, якую, дарэчы, і без грамадскіх доручэнняў павінны праводзіць супрацоўнікі геаграфічнага факультэта, збору грошай, што даўно зрабіўся пагалосяй.

А можа таварыства звярталася да студэнтаў ўніверсітэта з неверагоднымі прапановамі па пераўтварэнню Зямлі ў квітнеючы сад? Тады не прымаёй памяці.

Нічога слушнага не прагучала і ў выступленні прадстаўніка Рэспубліканскага таварыства аховы прыроды. Усё навокал ды каля. Шкада, што ніяк не могуць перасякчыся шляхі навукі і патрэб таварыства.

Горка становіцца яшчэ і ад таго, што новы састаў кіруючых органаў таварыства абраны далёка без іх вялікай згоды. А калі так, то ці будучы зрукі ў рабоце? Сумняваюся.

...Пакуль ішоў ад геафака да агароджы, адчуў: чагосьці тут не хапае. Будынкі на месцы, а вось некалькі дрэўцаў на пустыні «зьялінай адзежай» ўніверсітэта ніяк не назавеш.

3. ВАЛІСТЫ.

Вось так мог пачынацца маторыял, які мы вельмі спадзяваліся падрыхтаваць для вас. Гэта была б справаздача аб «круглым stole», прысвечаным акрэсленым вышэй пытанням. На жаль, яе не будзе. Па віне часткі нашых чытачоў.

спадчыны нефармалы? Куды падзелялі шчырыя запэўніванні і агітацыя нашых гісторыкаў? Чаму не знайшлося проста зацікаўленых?

Нехта, мабыць, часу пашкадаваў, нехта палічыў, што ў такой справе размовамі не вырашыць нічога, а хось-

бурэннем архітэктурнай спадчыны.

Агульнае наша нявер'е ў магчымасць дабіцца чагосьці істотнага вакол сябе, а галоўнае — нежаданне зрабіць нешта асабіста. Менавіта гэтыя з'явы адмянілі размову, што не адбылася.

«СТОЛ», ЯКОГА НЕ БЫЛО

СЕННЯ вы зможаце даведацца пра многія праблемы, звязаныя з аховай помнікаў нашай гісторыі. Мы напамінім вам пра яшчэ існуючыя на тэрыторыі Беларусі старажытныя цэрквы і іншыя збудаванні, зробленыя рукамі нашых продкаў, раскажам, куды ідуць узысканні Таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры...

У вызначаны тэрмін каля 605-й аўдыторыі галоўнага корпуса сабраліся толькі два выкладчыкі гістарычнага факультэта ды запрошаныя на «круглы стол» госці — старшы інструктар Рэспубліканскага таварыства аховы помнікаў і адказны сакратар Мінскага гарадскога, а таксама карэспандэнт «Беларускага ўніверсітэта». Хоць аб'ява была надрукавана ў шматтыражнай перададзена на ўсе факультэты, яна не знайшла водгук ні ў кога.

Дзе занепакоеныя лёсам

ці, магчыма, наогул не цікавіцца гэтымі праблемамі... Можна не ўдакладняць прычыну ў кожным асобным выпадку, бо ёсць адно ёмістае слова для вызначэння агульнага сэнсу — раўнадушнасць.

Так, ніводнага помніка не адрэзала б гаворка за «круглым сталом». Але, магчыма, людзям, якія не пашкадавалі на яе часу, хапіла б душы яшчэ і на тое, каб па-сапраўднаму глыбока адчуць трагізм страты духоўнасці, які напаткаў наша грамадства адначасова з раз-

Эсць і фактычнае пацвярджэнне такой упэўненасці. У той жа час, калі павінна была распачацца гарачая, зацікаўленая дыскусія аб нашай спадчыне за «круглым сталом», у кінзале геафака сабралася група студэнтаў гістарычнага факультэта, каб паглядзець дзве невялікія дакументальныя стужкі. Дарэчы, пра помнікі мінулых стагоддзяў. «Курфэрак старажытнасці» і «Бярэсць. Сустрэчы з мінулым» — так называліся гэтыя фільмы, прасякнутыя праніклівымі, разумнымі развагамі і шчырымі пачуццямі іх стваральнікаў. Чаму б не падзяліцца сваімі ўражаннямі аб іх студэнтам, што спецыялізуецца на вывучэнні гісторыі БССР? Яны адмовіліся ад такой размовы, і пытанню да прадстаўнікоў рэспубліканскага і гарадскога таварыства аховы помнікаў у іх не было...

5 красавіка сарвалася не размова за «круглым сталом», а хутэй, яшчэ адна магчымасць аднаўлення самавыядамоўскіх некаторых з нас. Ці з'явіцца такая зноў у бліжэйшым будучым?

В. БЯГУН.

ПАЦВЕРДЗІЛІ ЗВАННЕ «НАРОДНЫ»

калектывы мастацкай самадзейнасці ўніверсітэта. З канцэртнай праграмай з гэтай нагоды выступіў на III Усесаюзным фестывалі народнай творчасці, які праходзіў у Мінску, народны фальклорна-этнографічны ансамбль «Неруш» і заняў першае месца. Крыху не пашанцавала — шкада, яны былі толькі другімі — народнай харавой капэла, якая таксама падрыхтавала і паказала цікавую праграму. Дарэчы, нядаўна калектыў вярнуўся з гастрольнай паездкі ў Гродна.

М. ТАРАСАВА.

ВЕЛІЗАРНУЮ ЦІКАВАСЦЬ

у гледачоў Масквы выклікала пасмяротная выстаўка работ станкавага жывапісу вядомага тэатральнага мастака П. А. Бялова, якая ў красавіку праходзіла ў Цэнтральным Доме акцёра імя А. А. Яблочкинай. Пасля экспазіцыі з поспехам дэманстравалася ў Ленінградзе і Куйбышаве.

Зараз работы мастака прывезены ў Мінск і змешчаны ў Доме мастацтва Саюза тэатральных дзеячаў БССР (Ленінскі праспект, 26). Значная частка твораў прысвечана так званай «сталінскай» тэме ў мастацтве. Рэпрадукцыі з карцін Пятра Бялова неаднойчы з'яўляліся ўжо на старонках цэнтральных часопісаў, а дзякуючы выстаўцы, мы маем цудоўную магчымасць убачыць гэтыя творы ў арыгінале, яшчэ раз дакранацца да сапраўднага мастацтва.

Выстаўка працуе з 10 да 20 гадзін да 28 красавіка.

І. ДРАПУН.

ПСІХАЛАГІЧНАЕ КАДЗІРАВАННЕ

— гэта вы зможаце рабіць самастойна — дапаможа вам развіць свае здольнасці, палепшыць памяць, перамагчы бяссонніцу, пазбавіцца ад шкодных звычак, навучыцца здзімаць стрэсы і боль. У час паказальных сесансаў (яны пройдуць 18 і 25 красавіка ў 19 гадзін па адрасу: вул. Фабрыцыуса, 5) будзе праведзены адбор кандыдатаў у групы псіхалагічнага кадзіравання. Доследы дэманструе кандыдат псіхалагічных навук М. С. Юзленка.

Калі вас зацікавіць гэта інфармацыя, білеты вы можаце набыць у пакоі № 311 галоўнага корпуса з 13.00 да 14.00.

Т. ДОЎНАР.

АФІЦЫЙНЫ АДДЗЕЛ

Павышаць актыўнасць

РЫХТАВАЦЬ высокакваліфікаваных спецыялістаў. Сёння, у час перабудовы, гэтыя словы набываюць асаблівы сэнс. Нам патрэбны людзі адукаваныя, думачныя. На жаль, часта здараецца наадварот: выкладчыкі зніжаюць патрабавальнасць да сябе і да іншых і, адпаведна, пераносзяць гэта на студэнтаў. На сходзе камуністаў кафедры грамадскіх навук, на якім ставяцца пытанне аб павышэнні актыўнасці членаў КПСС у палітычнай рабоце, прарэктар П. І. Брыгадзін ярка і спыніўся на гэтым аспекце. У яго выступленні прагучала таксама думка аб тым, што супрацоўнікі кафедры рэдка выступаюць у прэсе. Патрэбна шукаць «балавыя» пытанні, канкрэтныя праблемы і выносіць іх на абмеркаванне грамадскасці. Гэта дасць станоўчы вынік.

А. І. Зеланкоў, загадчык кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі гуманітарных факультэтаў, звярнуў увагу на тое, што неабходна ствараць часовыя творчыя калектывы па актуальных праблемах сённяшняга дня і абавязкова ўключаць у гэту работу студэнтаў.

«Але ў любой справе неабходны кваліфікаваны кад-

ры, якія душой хварэлі б за яе», — такі лейтматыў выступлення прафесара кафедры палітэканоміі прыродазнаўчых факультэтаў Г. І. Аляхандзі адукаваныя, думачныя. Для вырашэння такой надзённай задачы мэтазгодна шырэй выкарыстоўваць тэстыраванне. Яшчэ Галіна Іванаўна прапанавала арганізаваць школу менеджэраў, а Лілія Іванаўна Дакука, дацэнт кафедры палітэканоміі прыродазнаўчых факультэтаў — клуб эканамічных праблем. Дарэчы, у сваім выступленні на сходзе яна звярнула ўвагу камуністаў на неабходнасць пераадолення дагматызму ў выкладанні грамадскіх навук.

Не абмінулі ўдзельнікі сходу і такія важныя праблемы, як размеркаванне студэнтаў і аспірантаў, удасканаленне структуры партыйных арганізацый кафедры грамадскіх навук... Усе гэтыя і іншыя пытанні выслушалі і ўзялі на замётку С. Я. Паўлаў — загадчык ідэалагічнага аддзела ЦК КПБ, Л. І. Хахлова — намеснік загадчыка ідэалагічнага аддзела АК КПБ, А. В. Лабковіч — загадчык ідэалагічнага аддзела РК КПБ.

3. АЛЯКСАНДРАВА.

Таленту быць патрэбнай сябрам і знаёмым у друкарніцы бйфака Аляксандры Маймусавай хапае. Яна паспявае добра вучыцца, дапамагаць афармляць газеты і плакаты да Дня біблага, а сяброўкі па пакою любяць яе за таварыскасць, гаспадарлівасць, умелыя рукі.

Фота С. ГРЫЦА.

— Асноўная бяда нашых выкладчыкаў, ды і ўсёй сістэмы навучання ў ВНУ, — Аліна пераканана, — раўнадушша да асобы студэнта. Студэнт — не проста сасуд для ведаў. Ён — асоба, святаўспрыманне якой яшчэ фарміруецца. А за кропкамі і коскамі ды арфаграфічнымі памылкамі многія мае выкладчыкі не жадаюць заўважаць. Таму засталіся ў памяці разам з цікавымі, захапляючымі заняткамі Ірыны Вікенцьеўны Шаблоўскай (яна выкладала замежную літаратуру), Сцяпана Хусейнавіча Александровіча і Мікалая Андрэвіча Паўленкі (ён нядаўна памёр у Празе ў час лекцыі па беларускай мове) хлусня і крывадушнасць з кафедраў, «шышкі» за не зусім зручнымі думкамі.

Першае, што пачула Аліна, пераступіўшы парог школы, — размова пра 10 «Б», у якім ёй патрэбна было весці заняткі. Яны фанабэрыстыя. І самаўлюбёныя. І нахабныя. І 3 настаўнікамі канфлітуюць...

Першыя ўрокі праводзіла без апятання і дамажання задання: расказвала пра беларускую культуру, мову; для большага знаёмства выкарыстоўвала анкету. Адночы прынесла на ўрок некалькі

Яна скончыла ўніверсітэт два гады назад. Вы ж разумееце: праз два гады ў памяці застаецца толькі самае істотнае.

Пасля заканчэння (з чырвоным дыпламам) філфака Аліна Садоўская выкладае беларускую мову і літаратуру ў 153-й мінскай школе. Прыгожая раскаванасць, мяккія, але ўпэўненыя рухі. Дадайце да гэтага адсутнасць забароненых тэм для гутаркі і цудоўнае валоданне беларускай мовай — зразумееце, чаму мне адразу захацелася быць шчырым і не марнаваць час на «падыходы» да размовы.

карцін, прапанавала назваць іх, расказаць пра аўтараў. Ледзь не ўпершыню 10 «Б» адчуў, што ведае няшмат. Не зняважыла яго настаўніца. Проста «паставіла на месца». Потым запрасіла ў гасці пача Анатоля Сыса — ён любіць дзяцей, добры прамоўца і ўмее весці за сабой. Сіс пагутарыў з двума класамі. У трэці прыйсці не змог — «вы не ўяўляеце, як яны пакрыўдзіліся, бо чулі ўжо шмат цікавага».

— А ўвогуле, — працягвае субяседніца, — я доўга шукала шляхі да іх. Без належнай

падрыхтоўкі гэта было складана. Педагогіка ў нас выкладалася дрэнна. Ды і па колькасці адведзеных гадзін прадмет быў другасным.

У пятнаццаці гадоў беларускую мову Аліна і сама не надта любіла. Лічыла яе вывучэнне заняткам бяссэнсавым. Чаму?

— Неяк я занялася падлікам, — гаворыць Аліна. — Цікавая атрымалася лічба. Беларускі вучань вывучае рускую мову 1380 гадзін з чацвёртага па дзесяты клас. Беларускую — толькі 783 гадзіны. Карацей, на мову выдзя-

ляецца адна гадзіна ў тыдзень. Што можна паспець за гэты час? Праграма, з аднаго боку, дае шмат патрэбнага, з другога — не вучыць галоўнаму — практычнаму валоданню мовай. Лічыцца, што руская і беларуская мовы павінны выкладацца па адной метадыцы. Але ж з беларускай вучні не сустракаюцца ў паўсядзённым жыцці.

Не знайшлося ў праграме месца і для гісторыі беларускай мовы. Не дзіўна, што дзеці не разумеюць, навошта ім мова. І шчыра ўпэўнены: яна памірае і ў школе насаджваецца штучна. Нават тое, што я размаўляю па-беларуску, многія настаўнікі ўспрымаюць як арыгінальнае і пазёрства.

Два гады назад да конкурсу мастацкай самадзейнасці школ раёна стварылася фальклорная група, у састаў якой увайшлі вучні, настаўнікі і нават кіраўніцтва школы.

Яна існуе і зараз, сцвярджаючы гэтым Алініна перакананне ў тым, што ў апошнія гады беларуская мова нараджаецца ў другі раз.

Граматычны спецыяліст, пастаянна ў пошуку, — характарызуе Мадоўскую завуч школы. — Яе ўрокі метадычна правільныя. У школу прыйшла з жаданнем працаваць.

— Аліна — душа нашага калектыву, — гаворыць удзельнік фальклорнай групы, арганізатар пазакласнай работы Л. А. Казлоў. — Добрая спявачка, таленавіты арганізатар, прычым, не толькі ў групе. На арганізаваныя ёй суботнікі на тэрыторыі Траецкага прадмесця, Замчышчы добраахвотна хадзілі звычайна такія некіруючыя, часам абыхавыя да ўсяго дзесяцікласнікі. На вечары памяці Ф. Багушэвіча, які яна падрыхтавала і правяла, дзеці размаўлялі па-беларуску, чы-

талі беларускія вершы, спявалі песні.

Лепшы кантакт у яе з дзесяцікласнікамі, хаця сама любіць праводзіць урокі ў шасцікласшак. У яе пакуль — я паўтараю: пакуль — няма дастатковага вопыту. Яна размаўляе з шасцікласнікамі той жа мовай, якой гаворыць з дзесяцікласнікамі. Здаецца крыху «давіць» на іх інтэлектам. Так нельга.

— Дзеці ў многім лепшыя за нас, — лічыць сама Аліна, — бо не думаюць пра тое, што можна, а чаго нельга. Калі нехта гаворыць, што вакуум ведаў у дзяцей трэба нечым запоўніць, мне хочацца яго перарваць. У дзіцяці няма вакууму: яно, як губка, упітвае ўсё пачуе і убачанае. Таму я вельмі прыныпова стаўлюся да асабістых якасцей настаўніка.

А. АХМЕТШЫН,
студэнт факультэта
журналістыкі.

ПІНГ-ПОНГ

Студэнт

і армія

Кожны студэнт, які адбыў абавязковую службу, не раз задумваўся, ці патрэбна яму ваенная кафедра: званне ёсць, ваенная спецыяльнасць таксама. Ды і мала хто пасля ўніверсітэта падаецца ў войска. Большасць працуюць у розных галінах народнай гаспадаркі.

Неяк на сустрэчы з выкладчыкамі, супрацоўнікамі і студэнтамі ўніверсітэта Міністр народнай адукацыі БССР М. І. Дзямчук сказаў, што быць афіцэрам — добраахвотная справа. Тым не менш студэнты па-ранейшаму раз у тыдзень на працягу шасці гадзін чым толькі ні займаюцца на занятках па ваеннай падрыхтоўцы. А потым здаюць экзамен па тым, што ў жыцці наўрад ці спатрэбіцца.

Магчыма, тут і знойдзем адказ на нараканні кіраўнікоў прадпрыемстваў і ўстаноў: маўляў, невысокі ўзровень падрыхтоўкі, асабліва практычнай. Мы ж распыляемся на друга-

раднае і не можам засяродзіць увагу на асноўным. Дык ці не лепш больш гадзін аддаваць спецыяльным прадметам? Палепшылася б якасць падрыхтоўкі спецыялістаў, не было б марнай траты сродкаў, якія выдаткоўваюцца на ваенную падрыхтоўку. Няхай гэтаму вучаць у ваенных вучылішчах — на прафесійным, а не на аматарскім узроўні.

Прапаную пакінуць «гульні ў вайну» і для тых, хто адслужыў у арміі, зрабіць ваенную падрыхтоўку не абавязковым прадметам, а нечым нахштальт факультатыву: хочаш — наведвай, хочаш — не.

Генадзь ГРЫНЧЫК,
студэнт фізічнага
факультэта.

Два гады назад ідэя аднаўлення адтэрміноўкі ад абавязковай службы для студэнтаў ВНУ заслужыла кляймо крамольнай і антыпатрыятычнай. Тым часам адных «сапраўдных мужчын» народнай гаспадарцы было мала. Для яе паспяховага развіцця патрабаваліся таленавітыя людзі, спецыялісты высокага класа. Нарэшце, рэшэнне, якое прадастаўляе студэнтам магчымасць заканчваць вучобу без двухгадовага перарыву, прынята.

Праўда, ваенная кафедра ва ўніверсітэце засталася, і наведваць яе абавязаны кожны студэнт. Тым, хто ўжо адслужыў, таксама. Але студэнты, якія вярнуліся з арміі, не заўсёды жадаюць вучыцца нанова.

Магчыма, «кантынгент» навучэнцаў ваенных кафедраў, як і колькасць Узброеных Сіл, пачынае змяншацца?

Праблему ўзаемаадносін студэнтаў і арміі наш карэспандэнт М. ДЗЯБЕЛА абмяркоўвае з начальнікам кафедры ваеннай падрыхтоўкі ўніверсітэта палкоўнікам Раманам Станіслававічам ГЛІВІНСКІМ.

— У гэтым навучальным годзе студэнты некаторых ВНУ і сапраўды не знайшлі ў раскладзе заняткаў па ваеннай падрыхтоўцы. Армія не мае патрэбы ў ваенных кафедрах, якія б рыхтавалі спецыялістаў для амаль расфарміраваных радой войска. Выходзячы з таго, што набываюць студэнты ўніверсітэта ваенныя спецыяльнасці застаюцца неабходнымі, наша кафедра па-ранейшаму выхоўвае афіцэраў запasu. Аднак скарачэнне арміі не абміну-

ла і нас. Прынята новая праграма. У адпаведнасці з ёй зменшылася колькасць вучэбных гадзін для студэнтаў, якія адслужылі ў войска. Для тых, хто па нейкай прычыне ў армію не прызываўся, праграмай прадугледжана больш гадзін на паглыбленае вывучэнне ваенных дысцыплін. І першыя, і другія пасля поўнага засваення курса праходзяць аднамесячныя зборы, дзе маюць магчымасць удакладніць набывае веды. Там жа здаюць і дзяржаўныя экзамены па ваеннай падрыхтоўцы.

— Тым і заканчваецца для іх ваенная служба?

— У пераважнай большасці так. За апошнія тры гады пасля заканчэння нашага ўніверсітэта ваенную службу праходзілі толькі добраахвотнікі. Ваенныя вучылішчы цалкам камплектуюць афіцэрска састаў арміі. А вось па некаторых іншых спецыяльнасцях навучэнцы ўніверсітэта гатовы нават удзельнічаць у конкурсе. Напрыклад, жадаючыя працаваць у ваеннай пракуратуры СССР было ў чатыры разы больш, чым вылучаных месца. Многія выпускнікі нашай кафедры з ліку студэнтаў ФГПМ і мехмата выказваюць ахвоту служыць у Ваеннай акадэміі сувязі, працаваць у ваенных НДІ.

— У «фізікаў», здаецца, няма значнай розніцы паміж ваеннай і цывільнай спецыяльнасцямі, як у «лірыкаў». Ці нельга наладзіць падрыхтоўку афіцэраў-палітработнікаў з ліку студэнтаў гуманітарных факультэтаў?

— У нас ёсць дзве групы, дзе рыхтуюць намеснікаў камандзіраў рот па палітчастцы.

У павелічэнні іх колькасці няма неабходнасці. Я згодзен, што праграма навучання для многіх студэнтаў складаная. Практычна за няпоўныя два гады яны павінны асвоіць тое, што ў ваенных вучылішчах за пяць.

— Але не забывайцеся: для курсантаў ваенных вучылішчаў гэта справа на ўсё жыццё. Студэнты ж ВНУ абралі сабе другую прафесію. Ці не здараецца так, што іх абкрадваюць на шэсць-восем гадзін у тыдзень?

— Ні ў якім разе. Пра-

фесія абараняць Радзіму была, ёсць і будзе ва ўсе часы найбольш важнай для мужчын. Часта студэнты наракаюць на структуру правядзення заняткаў на ваеннай кафедре: навошта самападрыхтоўка, выезды ў поле, корпане ў гаражы? На жаль, далей песімістычных заўваг ніхто не пайшоў.

Практыка «ваеннага дня» не самы аптымальны варыянт? Мы гэтага не адмаўляем і чакаем прапанов ад незадаволеных студэнтаў. Калі хто-небудзь вынайшаў новую

форму навучання, далёка хадзіць за дазволам на яе прымяненне не прыйдзеца — цяпер вырашэнне ўсіх універсітэцкіх спраў у кампетэнцыі рэктарата. Можам пачаць з эксперыменту. Дарэчы, новаўвядзенні ўжо ёсць. Некаторыя студэнты (з ліку самых сумленных і дысцыплінаваных) атрымалі магчымасць датэрмінова здаваць экзамены і залікі, «вызвільваючы» сябе ад абавязковага наведвання ваеннай кафедры на працягу ўсяго семестра. Прадугледжана і сістэма матэрыяльнага стымулявання, якая заахвочвае студэнтаў да атрымання звання афіцэраў запasu. За мінулы семестр 21 студэнт факультэта радыёфізікі і электронікі атрымаў грашовую прэмію за добра-сумленныя адносіны да заняткаў па ваеннай падрыхтоўцы.

— А якія меры прымаюцца да тых, хто не звяртае ўвагі на ваенную падрыхтоўку?

— Па існуючаму палажэнню, зацверджанаму Міністрам абароны і Міністрам вышэйшай і сярэдняй адука-

цыі, начальнік ваеннай кафедры абавязаны прадставіць у рэктарат дакументы на адлічэнне з універсітэта неспаспяваючых і недысцыплінаваных студэнтаў. Права і абавязкі ваеннай кафедры такія ж, як і іншых кафедраў.

З другога боку, калі студэнт быў адлічаны па якой-небудзь іншай прычыне, нават пры выдатных адзнаках па ваенных прадметах, званне афіцэра запasu ён не атрымае. Тым, хто не служыў у войска, у абодвух выпадках пазбаўляюцца права на «адтэрміноўку».

— Зараз вядзецца шмат размоў наконт вольнага наведвання ваеннай кафедры. Асабліва ратуецца за яго студэнты, адслужыўшыя ў войска.

— Думаю, што гэта перспектыва на вельмі далёкую будучыню. Увесці ваенную падрыхтоўку ў ранг факультатывага прадмета — азначала б пусціць яе на самацёк. Пакуль што дзяржаўныя інтарэсы патрабуюць абавязковага навучання для ўсіх, прыгодных па стану здароўя.

А Ё ВАС? А Ё НАС!

ПРЫБАЎЦЕ БЮДЖЭТУ УНІВЕРСІТЭТУ!

ФІНАНСАВАННЕ канадскіх універсітэтаў — гэта складаны і часта забыты працэс.

Кожная з дзесяці правінцый Канады рэгулюе бюджэты сваіх універсітэтаў, але большая частка сродкаў на гэтыя патрэбы паступае ад урада краіны. У адпаведнасці з колькасцю ўніверсітэтаў і колькасцю студэнтаў у кожнай правінцыі федэральны ўрад дае ёй пэўную суму.

Ёсць падставы думаць, што ўрад правінцыі дадае да адпущаных ёй на патрэбы ўніверсітэтаў федэральным сродкам столькі ж грошай са свайго бюджэта і затым размяркоўвае ўсю суму сярод універсітэтаў правінцыі. Плата за навучанне (ва ўніверсітэце Калгары ў 1988—1989 навучальным годзе яна складала для кожнага студэнта інжынерна-тэхнічнага факультэта 592 долары за сесію, медыцынскага факультэта — 944 долары і для астатніх факультэтаў — 472 долары) пакрывае толькі невялікую частку агульнага яго кошту.

Праблема, якая існуе з нядаўняга часу ў правінцыі Альберта, у тым, што мясцовы ўрад не ўносіць усёй сваёй долі, роўнай адпущанай ёй федэральным урадам суме. Акрамя таго, урад Альберты быў абвінавачаны ў тым, што ён расходуе толькі частку сродкаў, адведзеных на патрэбы ўніверсітэта. Так універсітэт Альберты ў Эдмантане (300 км на поўнач ад Калгары) атрымлівае на 1000 долараў на студэнта больш, чым універсітэт Калгары.

Праблема дасягнула «вышэйшага пункту» у 1986—1987 гадах, калі Міністр вышэйшай адукацыі правінцыі,

які курыруе ўніверсітэты і коледжы ў Альберце, заявіў, што бюджэт універсітэта Калгары не павялічыцца ва ўмовах інфляцыі.

На сходы, прысвечаныя пытанням бюджэту, які быў арганізаваны ў гэтым годзе студэнцкім саветам, 5000 студэнтаў правялі імпрывізаваны марш па Краучайлд Трэйл — галоўнай шашы, недалёка ад універсітэта Калгары. Вынікам гэтага марша з'явілася спыненне транспарту на некалькі гадзін, перш чым паліцыя прапанавала ўсім разысціся. Неабходна адзначыць той факт, што дэманстрацыя была мірнай, студэнты блакіравалі перакрыванні, але без перашкоды прапускілі машыны хуткай дапамогі і па загаду паліцыі разышліся, не ствараючы ніякіх беспарадкаў.

Хоць афіцыйны ўрадавы

асобы адмаўлялі дзеянні гэтага марша, тым не менш сам марш і пастаянныя перагаворы адміністрацыі ўніверсітэта і студэнцкага савета прывялі да некаторага павелічэння бюджэту ўніверсітэта Калгары.

Акрамя таго, ва ўніверсітэце не хапае месца для правядзення лекцый і заняткаў: студэнты ў лекцыйнай зале, разлічанай на 350 месца, рымшаны сядзець у праходах групы старшакурснікаў палічаны ў два-тры разы. У адказ на гэта кіраўніцтва ўніверсітэта скараціла прыём да 20200 чалавек. Многія абітурыенты змаглі трапіць на ўніверсітэцкія падрыхтоўчыя курсы пры бліжэйшым коледжы Маунт Райял. Аднак хто ведае, ці знойдзеца для іх месца ва ўніверсітэце пасля таго, як яны іх закончаць.

КЕН ШМАЛЬЦ
(Канада).

А дзе ж стымул?

У нумары «Беларускага ўніверсітэта» за 6 красавіка быў змешчаны артыкул «А я паеду ў вёску да дзеда?». Сёння мы друкуем водгукі на гэты матэрыял.

НЕЯК пачула па тэлебачанню выступленне адказнага работніка з Міністэрства народнай адукацыі. У ім пра-

гучала такая думка, быццам недалёка той час, калі, магчыма, і ў нас, як за мяжой, пасля заканчэння ВУ мала-

ды спецыяліст сам будзе шукаць сабе работу. Атрымліваецца нешта нахштальна-самастойнага працаўладкавання. Але на нашым размеркаванні мая аднакурсна адмаўлялася ад яго, таму што, абышоўшы напярэдадні амаль усе школы Мінска, самастойна знайшлі работу ёй так і не ўдалося. Ці не здарыцца так, што мы, выпускнікі, на некаторы час застанемся без работы? Калі і рабіць гэта нова-

ўвядзенне, то неабходна наладзіць аператыўную і, галоўнае, дакладную інфармацыю аб наяўнасці свабодных месцаў (не такую, як зараз у нашым бюро «па працаўладкаванні»), арганізаваць службу, якая магла б дапамагчы выпускніку выбраць аптымальны варыянт. Але, баюся, прадставіўшы студэнту права ўладкоўвацца на работу самастойна, мы пазбавім яго стымула ў вучобе.

Я. РУСАК,
студэнтка
хімічнага
факультэта.

Што пасееш — тое пажнеш

КАЛІ ЧУЮ пра лічбы, якія гавораць аб вялікай колькасці студэнтаў, што пасля размеркавання яшчэ да гэтага часу блукаюць у пошуках дарогі да месца работы, заўсёды думаю пра свой факультэт. У мінулым годзе «згубіліся» толькі два маладыя спецыялісты. Ды і ў тых былі ўважлівыя прычыны.

У чым жа сакрэт. У тым,

што набор у нас вядзецца мэтава, таму і праблем з размеркаваннем няма. Студэнт, паступаючы на факультэт, ужо прыкладна ведае, што яго чакае (праўда, калі ён паспяхова асіліць пяцігадовы студэнцкі марафон. Статыстыка сведчыць: у мінулым годзе на педплату з 50 паступіўшых прыйшлі на фініш усяго трыццаць чатыры).

Думаю, гэта прагрэсіўны метад падрыхтоўкі маладых спецыялістаў, і народная гаспадарка толькі выйграе ад гэтага. Мяркуючы самі: якому кіраўніку выгадна накіроўваць на вучобу сярэдняга абітурыента, а потым атрымаць яго ў якасці маладога спецыяліста? Праўда, да ідэальнага варыянта яшчэ далёка, бо пакуль, здараецца, кіраўнікі не заўсёды прыняцкова падыходзяць да выдачы накіравання на вучобу. Але калі сувязі паміж ВУ і прадпрыемствамі стануць моцнымі і доўгатэрміновымі, думаю, гэта пра-

блема вырашыцца. Такія цесныя і трывалыя кантакты ў нас ужо наладжаны, напрыклад, з навукова-вытворчымі аб'яднаннямі «Інтэграл», «Вылічальная тэхніка», Акадэмія навуц БССР, Навукова-даследчым інстытутам сродкаў аўтаматызацыі, ВУ. Заўважу, што мы заўсёды атрымліваем станоўчыя водгукі на работу нашых выпускнікоў.

Л. ПРЫМАЧУК,
дэкан механіка-матэматычнага
факультэта,
дацэнт.

НАДЗВЫЧАЙНАЕ ЗДАРЭННЕ

Каля 8 800 студэнтаў займаюцца на дзённай форме навучання нашага ўніверсітэта. Пасля зімовай сесіі іх колькасць крыху памяншалася. У каго не хапіла апошняй ночы, каб падрыхтавацца да заліку. Кагосьці «зрэзалі» на экзамене. Нехта сам «зваліў» курсавы праект. А ва ўсім ўніверсітэце з верасня да лютага гэтага навучальнага года за аб'явавы адносіны да вучобы былі выключаны 102 студэнты.

ТРАМВАЙ ІДЗЕ З ПРЫПЫНКАМІ

У вачах Ірыны — ні суму ні крыўды.

— Адлічылі, — сцвярджае ківая галава.

Смяецца. Шкадуе толькі аб часе, «марна загубленым» на вучобу ва ўніверсітэце. Затое цяпер яна — вольны чалавек. Паспрабуе як мага хутчэй працаўладкавацца. Гаворку пра тое, каб праз нейкі час прадоўжыць вучобу, рашуча абрывае: «Гэта не для мяне!»

Яна згодна: «Безумоўна, быць студэнтам чужою». І не забываецца дадаць: «Калі б толькі не экзамены і залікі...»

Ірына не выключэнне. Значная частка тых, хто «па асабістай жаданню» страціў студэнцкі білет, у родную навучальную ўстанову не вяртаюцца. Нехта пераконваецца, што спачатку абраў не той шлях. Іншы супакойваецца, што за дыплом лішняй «дзесяці» не атрымае. Хтосьці, палічыўшы сябе пакрыўджаным, мяняе ВУ з-за прычынковых меркаванняў.

Законам дазваляецца аднаўляцца на свой факультэт. Не заўсёды дазваляе сумленне. Часам перашкаджае крыўда. Усё ж выгналі...

Вадзім Мікалаевіч Цясленка, загадчык вучэбнага аддзела ўніверсітэта, думку сваю выказвае дастаткова катэгарычна: няма чаго рабіць у ВУ тым, хто лянуецца вучыцца. Які студэнт, такі і спецыяліст.

Загад аб адлічэнні рыхтуе дэканат. Прафком, камітэт камсамола таксама гавораць сваё важнае слова. Без іх візаў загад не падпісваецца — з ім не згодны грамадскія арганізацыі.

Павел Навойчык, сакратар камітэта камсамола філалагічнага факультэта, пяцікурснік, таксама настроены супраць «двоечнікаў». Пасля зімовай сесіі з 1 200 студэнтаў філфака было адлічана 15 чалавек. Магчыма, апошня лічба не ўражае. І ўсё ж...

Калі звярнуцца да назвапашанай гадамі студэнцкай мудрасці, ВУ — гэта трамвай, у які дастаткова толькі зайсці, каб па наезджаных рэйках даехаць да апошняга прыпынку. Можна, яно і так. Але трамваю часам і ў дарозе даводзіцца рабіць прыпынкі.

Раней, калі выкладчык сам пакутаваў за кожную студэнцкую двойку, а дэканат строга прытрымліваўся плана выпу-

ску, перакананне аб тым, што ў ВУ лягчэй паступіць, чым не атрымаць дыплом, было бяспрэчным. І толькі заўзятыя двоечнікі жылі пад пагрозай выключэння. Час ідзе. Нясе перамены. А студэнты на гэта, на жаль, пакуль яшчэ забываюцца. Ніхто з абітурыентаў не збіраецца быць двоечнікам. Ніхто з выкладчыкаў не імкнецца да выхавання з гэтых жа абітурыентаў гультаёў. Тады скажыце, якім чынам яны трапляюць у ВУ?

А ШТО, КАЛІ ЕН ЭНШ-ТЭІН?

Ігар Сукачоў, любімец публікі, саліст «Брыгады «С», у свой час не трапіў у дзевяты клас, бо быў «цяжкім» падлеткам. Здаралася, і многія знакамітасці былі не такімі ўжо прыкладнымі ў паводзінах і выдатнымі ў вучобе. А што, калі... Здагадаліся? А што, калі ВУ выстаўляе за дзверы здольных і таленавітых людзей? Ці выжыве талент у экстрэмальных умовах? Мне адказа-

ІНСТРУКЦЫЯ ЛІСТ МІНІСТЭРСТВА ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ СССР АД 1 ЛІПЕНЯ 1983 ГОДА:

"9. СТУДЭНТ МОЖА БЫЦЬ АДЛІЧАНЫ:

9.1. ЗА АКАДЭМІЧНУЮ НЕПАСПЯХОВАСЦЬ;

9.2. ЗА ПАРУШЭННЕ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ, ПРАВІЛАЎ УНУТРАНАГА РАСКЛАДУ ВУ ЦІ ПРАВІЛАЎ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СУПОЛЬНАГА ЖЫЦЦЯ;

9.3. ПА АСАБІСТАМУ ЖАДАННЮ".

лі, што за парогам БДУ не апынуўся яшчэ ні адзін «непрызнаны геній». Хто зразумеў, што вучыцца трэба — аднавіўся. І вучыцца не горш за іншых, а то і лепш.

І выкладчыкі ідуць студэнтам насустрэчу: на філфаку, напрыклад, усе разам на значнае новае тэрміны здачы экзаменаў. Ды студэнты народ не заўсёды свядомы. Не спяшаюцца пазбаўляцца ад «хвасту».

Так што з талентамі ўніверсітэт не імкнецца разві-

вацца. На маю думку, цяжка стаць вядомым фізікам, філалагам ці географам, не атрымаўшы дыплама. Вельмі неабходныя «коркі». Калі адлічаны справядліва — ні ў каго ніякіх сумненняў не будзе. А бывае некага адразу адлічаць за нязначную правіннасць, а іншы, зусім не «выключнасць» і не талент, атрымае дазвол на пераздачу, а праз 5 гадоў дыплом. Без ведаў.

КАНСУЛЬТУЕ ЮРЫСТ
Ніна Геральдаўна Разува-

ева — юрыст Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна. Да яе я звярнулася за кансультацыяй, неабходнай пры напісанні матэрыяла. Аказваецца, студэнты завітаюць да яе рэдка. А па пытаннях адлічэння — і таго радзей. Памятае Ніна Геральдаўна за час свайго работы тут толькі адзін такі выпадак.

Калі загад падпісаны, змяніць што-небудзь цяжка. Трэба быць упэўненым у сабе і не шкадаваць часу. Праўда, калі ісціну доўга адстойваць, вера выпадае ў асіды.

І ўсё ж, Ніна Геральдаўна раіць не складаць рукі, звяртацца да дапамогі. Парады юрыста ніколі лішнімі не будуць.

...Вучылася ва ўніверсітэце знакамітая асоба — А. Клімаў. Толькі ў мінулым годзе закончыў ён фізфак. Не пяць год вучыўся. І адлічаны быў не адзін раз. Як тут не ўспомніць М. Чулкова, аўтара першага рамана пра студэнтаў, які запэўніваў чытача, што «яшчэ не нарадзілася такога стварэння на белым свеце, якое было б адважней, чым расійскі студэнт». Многія з задавальненнем па асабістай жаданню расцягваюць сваю вучобу «на многія гады». Непаўторнае ўсё ж студэнцкае жыццё. Аднак ці такі карысны бег за перашкодамі? Хоць і за дыпломам. Больш сумленна, пэўна, пайсці працаваць, чым «прабіцца» праз конкурс у ВУ і скласці рукі.

В. КАЗЛОВІЧ.

ШТО НОВАГА?

Пра гасразлік і выпуск кніг вялі размову ўдзельнікі Усесаюзнага семінара

«СЖИМАЙ эканомію кожны пятак»... Наўрад ці думаў у тыя далёкія 20-я гады У. У. Маякоўскі, аўтар гэтых слоў, што больш чым праз паўстагоддзе заклік эканоміі ва ўсім і ўсюды возьмуць на ўзбраенне не толькі гаспадарнікі, але і прадстаўнікі творчай працы — журналісты, выдаўцы.

Пераход на новыя метады гаспадарання, укараненне ўнутрыгаспадарчага гасразліку ва ўмовах поўнага гаспадарчага разліку і самафінансавання прымусілі стаць эканамістамі ўсіх работнікаў выдавецтваў — ад дырэктара да маладшага рэдактара. Яно і зразумела: унутрыгаспадарчы гасразлік з'яўляецца арганічнай часткай гасразліку выдавецтва і ахоплівае адносіны ўсіх структурных падраздзяленняў. Нават самыя незначныя пралікі ў тэматычным і тэхналагічным ладу ўвядзе да парушэння дагаворных асноў паміж выдавецтвам, паліграфіяй і гандлем, а таксама да затрымкі з выхадам кнігі.

Як лепш арганізаваць унутрывыдавецкі гасразлік ва ўмовах поўнага гаспадарчага разліку і самафінансавання? Як забяспечыць зацікаўленасць працоўных калектываў і асобных работнікаў у выкананні планаў выпуску выданняў і дагаворных абавязацельстваў перад кнігагандлюючымі арганізацыямі? Што патрэбна зрабіць для павышэння ідэйнага, мастацкага і навуковага ўзроўню выпускаемых выданняў? Гэтыя і іншыя праблемы былі ў цэнтры ўвагі ўдзельнікаў Усесаюзнага семінара кіраўнікоў планаво-эканамічных і бухгалтарскіх службаў універсітэцкіх выдавецтваў краіны, які па рашэнню Дзяржкамтэта СССР і дзяржаўнага камітэта па вышэйшай, сярэд-

няй і спецыяльнай адукацыі СССР праходзіў нядаўна на базе выдавецтва «Універсітэцкае».

Выбар месца правядзення семінара не выпадковы. Дзяржкамтэт БССР у ліку першых па краіне перайшоў на поўны гаспадарчы разлік і самафінансаванне, мае пэўны вопыт у гэтай справе. Пра тое, як яна ажыццяўлялася, з якімі цяжкасцямі давялося і даводзіцца сутыкацца працоўным калектывам, пра вопыт перадавых выдавецтваў расказалі ў сваіх выступленнях старшыня Дзяржкамтэта БССР М. І. Дзялец і першы намеснік старшыні С. А. Нічыпаровіч.

Дырэктар выдавецтва «Універсітэцкае» В. К. Каско пазнаёміў удзельнікаў семінара з вынікамі дзейнасці калектыву за тры гады пяцігодкі, асобна спыніўся на выніках работы ў мінулым годзе. У параўнанні з пяцігадовымі годам аб'ём у выдавецтве аркушаў склаў 105,6 працэнта, а ў друкаваных аркушах-адбітках — 105,5 працэнта, кошт рэалізаванай прадукцыі па наміналу склаў 106,3 працэнта, а сярэдні заробак на аднаго працоўнага павялічыўся на 42 рублі.

Аб планаванні гаспадарчай дзейнасці ва ўмовах гасразліку і самафінансавання, новым парадку фарміравання фондаў эканамічнага стымулявання, выпуску і рэалізацыі друкаванай прадукцыі гаварылі ў сваіх выступленнях загадчыца планаво-эканамічнага аддзела выдавецтва «Універсітэцкае» Н. С. Баранчык, галоўны бухгалтар В. В. Мясніковіч, намеснік дырэктара В. П. Абметка.

А. ЗЯНЬКЕВІЧ,
рэдактар па рэкламе
выдавства
«Універсітэцкае».

Аб правядзенні комплекснага вучэння

30—31 МАЯ гэтага года ва ўніверсітэце будзе праводзіцца комплекснае вучэнне па грамадзянскай абароне.

Асноўныя яго мэты: — удасканалваць навыкі кіруючага саставу ў кіраванні падраздзяленнямі ў экстрэмальных сітуацыях у мірны час, у правядзенні мерапрыемстваў па абароне студэнтаў, супрацоўнікаў і членаў іх сем'яў.

— павысіць зладжанасць фарміраванняў, ступень іх гатоўнасці да выканання задач ГА, выхаваць у людзей навыкі вядзення разведкі ў ачагах паражэння.

Начальнік грамадзянскай абароны ўніверсітэта — рэктар Л. І. Кісялеўскі загадаў прыняць удзел у вучэнні ўсяму кіруючаму саставу, эвакуацыйнаму пункту № 803, аперацыйнай групе, выратавальным атрадам №№ 1, 3, камандзе аховы грамадскага парадку, пастам радыяцыйна-хімічнага назірання, факультэтам і іншым падраздзяленням.

Пасрэднікамі вучэння на значаюцца выкладчыкі кафедры ГА. У падрыхтоўцы правядзення вучэнняў з улікам сучасных патрабаванняў неабходна правесці вялікую работу штабу ГА, службам матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння.

Кіраўнікам структурных падраздзяленняў, камандзірам фарміраванняў неабходна завяршыць падрыхтоўку асабістага саставу па адпрацоўцы пытанняў маючага адбыцця вучэння і па мерах бяспекі. Дэканам факультэтаў і кіраўнікам падраздзяленняў трэба аднавіць дакументацыю пешых калон і эвакуацыйныя спісы, вывучыць свае функцыянальныя абавязкі.

Правесці заняткі і трэніроўкі ў штабе ГА начальніку штаба, у эвакуацыі яе старшыні С. С. Шушкевічу, у СЭП № 803 А. В. Шапапа. Начальніку вучэбнага аддзела В. М. Цясленку ўдакладніць план вучэбнага працэсу ў скарачаныя тэрміны з дакладным разлікам вучэбна-матэрыяльнай базы ў загараднай зоне.

Кожны намеснік кіраўніка вучэнняў павінен мець свой план комплекснага вучэння.

Усім удзельнікам вучэнняў прыняць меры, якія б папярэдзілі розныя здарэнні, траўмы, знявечанні, а таксама строга выконваць інструкцыю па мерах бяспекі. Начальніку аддзела аховы працы і кіраўнікам падраздзяленняў з усім асабістым саставам вывучыць інструкцыю па мерах бяспекі на вучэнні. Добра і ўсебакова прадуманая падрыхтоўка і практычныя трэніроўкі — залог поспеху ў час вучэнняў.

Л. МЕЛЬНИКАЎ,
начальнік штаба
ГА ўніверсітэта.

ПА ГУКАВОЙ ДАРОЖЦЫ

На высокай ноце

Група «Секунда-Сі» добра вядома сярод студэнтаў факультэта журналістыкі. Папулярнасць групы расце з кожным яе выступленнем.

...Служылі два таварышы — Сяргей і Ігар. Служылі ў адной роце, у адным узводзе, спалі на суседніх ложках і нават захапленне ў іх было агульнае — музыка. Сяргей добра іграў на піяніна, а Ігар віртуозна валодаў гітарай. Некалькі разоў яны ўдзельнічалі на вечарах самадзейнасці — атрымалася нядрэнна. Тады і ўзнікла ў Сяргея думка адносна стварэння музычнай групы. Скончылася служба. Пачалося цывільнае жыццё. Шмат часу, нерваў і сіл патрацілі Сяргей і Ігар, перш чым удалося набыць неабходныя інструменты: гітары, камп'ютэр, сінтэзатар, апаратуру наладкі інструментаў. І тут нечаканы поспех — літаральна на другім тыдні свайго існавання ў час праходжання атэстацыі ў гарвыканкоме група атрымлівае статус прафесіяналаў пры маладзёжным цэнтры «Арыенцір».

Так, у канцы студзеня 1988 года, нарадзілася група «Секунда-Сі», якая іграе ў стылі сімфа-року. У яе састаў увайшлі:

Сяргей Бабак — мастацкі кіраўнік, аранжыроўшчык, аўтар тэкстаў і музыкі. Клавішы і камп'ютэрная тэхніка;

Ігар Зелянко — лідэр-гітарыст, аўтар музыкі і вакаліст.

Група ўжо адзначыла роўна год свайго існавання. У бліжэйшы час у саставе групы намечана змены: мяркуючы ўзрост бас-гітарыста.

Некалькі слоў аб стылі, у якім іграюць музыканты. Сімфа-рок групы «Секунда-Сі» увабраў у сябе самае лепшае і цікавае, што ёсць у сённяшняй музыцы: некаторую «цяжкасць» хард-року і

меладычнасць арт-музыкі, рытмы джазу і рок-н-ролу. Асаблівае месца сярод інструментаў займае камп'ютэр, які з лёгкасцю можа замяніць і барабаншчыка, і піяніста, а ў некаторых выпадках нават і гітарыста.

У рэпертуар групы ўваходзяць песні рознай тэматыкі, але якія яны ні былі б — ці гэта канцэртныя варыянты, якія лёгка ўспрымаюцца людзьмі рознага ўзросту, ці танцавальныя праграмы, пад якія з задавальненнем веселяцца моладзь, — усе яны выконваюцца з майстэрствам і невычарпальнай энергіяй.

Аб чым жа спяваюць удзельнікі групы? У іх музычны альбом увайшлі песні на студэнцкую тэматыку: «Раніца» і «Чалавек без дакумента». Не засталася некрэўтай тэма высокага і часам трагічнага кахання: «Клятва», «Я зайшоў проста так...» «Зоркі». Філасофскаму разважанням аб мінулым, сённяшнім і будучым прысвечаны песні «Старарускі воін», «Пакарыцца цэль», «Рынак» і іншыя.

Трэба заўважыць, што абодва музыканты — студэнты факультэта журналістыкі: Сяргей — другі курс дзённага аддзялення, а Ігар — першы курс заочнага.

Музыка і песні «Секунда-Сі» — гэта не проста захапленне сцэнічным эфектам, гэта штодзённая цяжкая праца. Гэта пастаянныя спрэчкі і праблемы, што ўзнікаюць на кожнай рэпетыцыі, з якіх вырастаюць усё новыя і новыя творы...

А. ЦІТОЎ,
студэнт факультэта
журналістыкі.

Усе казкі ў госці да нас

...Возера. Паводка. Вада разлілася так, што затопіла прыбярэжную нізіну і лес. Усё б нічога, ды здарылася няшчасце — у вадзе аказаліся зайчаняткі. Маленькія, бездапаможныя, наўрад ці ўдалося б ім выратавацца. Але на дапамогу падаспеў дзед Мазай. Яго лодка стала сапраўдным выратавальным кругам. Хто сам, хто з дапамогай дзеда, зайчы хуценька пачалі караскацца на лодку...

У гэты момант іх і падлавіла бязмежная фантазія Галіны Мікалаеўны Бяляевай, супрацоўніцы вылічальнага цэнтру ўніверсітэта. Калі глядзіш на створаную ёю кампазіцыю, успамінаеш сваё бестурботнае маленства, пяшчотны матулін голас, які нараспеў чытае любімыя казкі. Заўсёды, калі (каторы раз — няўжо ёй не надакучыла?) яна расказвала пра дзеда Мазая і зайцаў, становілася вельмі шкада іх, і на вачах выступалі слёзы, як зараз у маёй васьмігадовай Волечкі, што кожны раз, глядзячы мультфільм «Ну, пачакай!» шкадуе небараку воўка.

Дзіву даешся, як можна са звычайнага прыроднага матэ-

рыялу (кары, галінак, карэнняў) стварыць такі цуд. Галіна Мікалаеўна доўга падступалася да «Дзеда Мазая і зайцаў» і калі б не знайшла лодку (ёю стала запчастка ад швейнай машыны), то кампазіцыя наўрад ці атрымалася б. Галоўнае ў гэтай справе — творчае мысленне, умненне ў звычайных рэчах бачыць незвычайнае.

Інакш дзеці не змаглі б пазнаёміцца з іншымі экспанатамі выстаўкі. Вось, весела падпрыгваючы, пераскокваючы з нагі на нагу, накіравалася ў госці да бабулькі Чырвоная Шапачка, а насустрач ёй — Шэры Воўк. Побач, нізка схіліўшы галаву, задумаўшыся, сядзіць Стары з казкі пра Залатую рыбку...

Нельга расказаць пра ўсё, што ёсць на выстаўцы. І кожная рэч, ці то з прыроднага матэрыялу, ці з пап'е-маш, шытыя або выпіленыя, выканана на высокім мастацкім узроўні, з густам. Адчуваецца, што аўтар уклаў у сваю працу душу. А стварыла гэты цуд Г. М. Бяляева. Гэта на яе руках яшчэ не адмылася фарба і не хутка загояцца раны ад шыла. Толькі Галіна Мікалаеўна не

звяртае ўвагі. Хвалюе яе іншае: як навучыцца рабіць прыгожыя і светлыя палацы («Вельмі цяжкая гэта навука, баюся, не асілю») і выпякаць шмат'ярусныя тарты, на якіх імчалі б коні і пылі лебедзі («Дзесяці ў Слуцку жыве жанчына, у якой гэта выдатна атрымліваецца, абяцалі пазнаёміць з ёй»).

А яшчэ ёсць у Г. М. Бяляевай заповітная мара: вышыць усе казкі. І абавязкова навучыць гэтаму майстэрству дзяцей з клуба «Чабурашка». Так што калі хто-небудзь з вас прыме прапанову, прыводзьце сваё дзіця да Галіны Мікалаеўны, не пашкадуюце. Бо не толькі разьбе па дрэву, шыццямі ці выпальваннем навучыць яна. Галоўнае, дзеці навучацца тут любіць і берагчы прыроду, бачыць у ёй прыгожае. А яшчэ — любіць людзей.

«Цудоўная выстаўка. Яна выклікае самыя лепшыя пачуцці. Часам нават не падозраеш, што са звычайных шышак, галінак, іголак можна зрабіць такія цудоўныя кампазіцыі».

«З захапленнем любаваліся экспанатамі. Неверагодныя

работы. У Галіны Мікалаеўны залатыя рукі, талент мастака. Мы ўдзячны яе працавітасці і цяпленню».

Такіх запісаў у кнізе водгукі шмат.

А мне дзіўна і нязвычайна было бачыць гэтыя ўнікальныя экспанаты сярод манітораў і іншай апаратуры, якая літаральна запаланіла кафедру цеплафізікі фізічнага факультэта. Тут, як паведалялі аб'явы, праходзіла выстаўка клуба «Чабурашка», створанага жансаветам ўніверсітэта пры інтэрнаце камбіната сілікатных вырабаў. Пабыўшы на ёй, пашкадавала, што для гэтага цуда не знайшлося больш падыходзячага месца: усе трыццаць экспанатаў давалася ўмясціць на адзін стол (добра, што пуставала сцяна побач). Нават разгледзець іх як след было цяжка.

І ўсё ж мы паспрабавалі зрабіць гэта, як, прынамсі, і маленькія наведвальнікі выстаўкі (яна была арганізавана менавіта для школьнікаў — у час вясновых канікулаў).

З. АЛЯШКЕВІЧ.
Фота С. ГРЫЦА.